

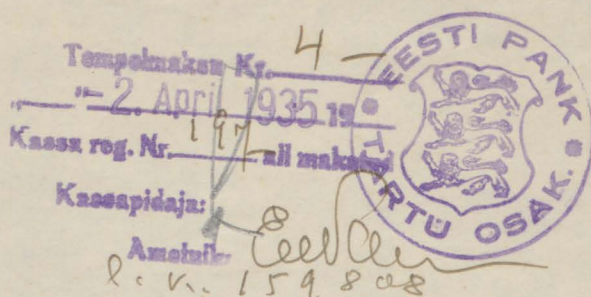
Akad. Rootsi-Eesti Seltsi aastaraamatu
"Socio-Estonica" väljandamisega seotud ma-
terjalid. Käsi- ja masinakirjas.

1934-1940

51 l.

Rootsi, Saksa, Eesti k.

L E P I N G.

2. aprillil 1935.a. on Akad. Rootsi-Eesti Seltsi, kui tööandja, ja O/Ü. K. Mattieseni trükikoja, kelle asukoht Tartus, Vallikraav 4, kui ettevõtja vahel järgmine leping sõlmitud.

§ 1

Eelnimetatud tööandja annab välja Akad. Rootsi-Eesti Seltsi "Aastaraamatu II" trükkimise O/Ü. K. Mattieseni trükikojale alljärgneva kalkulatsiooni alusel, kusjuures on ette nähtud "Aastaraamat I" kaust.

Ladu 10 pg. a pg. kr. 27.-.....	Kr. 270.-
Trükk 300 eks. 10 pg. a pg. kr. 4,95 "	49.50
Paber.....	64.-
Broseerimine.....	6.50
Kaaned ladu ja trükk.....	4.-
" paber.....	6.-
	<u>Kr. 400.-</u>

Pääle selle kliseed, mille hinnaks
joonklisee juures a sm 4 senti
võrkklisee juures a sm 5 senti.

Märkus I §1 juurde:

Tabelid arvestatakse 25 - 75% kallimalt, vastavalt tabeli iseloomule.

Märkus II §1 juurde:

Autori korrektuurid neil juhustel, mis käsikirjas ei ole ette nähtud ja suuremat ümber tegemist nõuavad, arvestatakse eraldi, arvates juurde tekkiva töö iga tunni eest 55 senti.

§ 2.

Ettevõtja on kohustatud § 1 tähendatud töö valmis tegema kogusummas nelja saja krooni eest, kui töö sünnib § 1 ettenähtud alusel. See summa sisaldab kõiki tasu tööde eest, ühes riisiko, kasude ja kahjude kaasaarvamise.

§ 3.

Tööandjal on õigus, kui ta leiab tarviliku olevat, tööde kestvusel tööde ulatust suurendada ehk vähendada hinnaliselt kuni 30 % § 1 kalkulatsioonis ette nähtud üksikhindade alusel.

§ 4.

Tasu summa maksetakse välja Akad.-Rootsi -Eesti Seltsi voliniku poolt töö valmisaamisel.

§ 5.

Paber peab vastama lepingule juurdelisatud proove, ning kiri korpus kompress.

§ 6.

Käsikirja esitamine on ette nähtud aprilli alguks.

Lõppkorrektuuri äraandmise ja trükiloa andmise päevast arvates peab töö valmis ja Akad. Rootsi-Eesti Seltsile üle antud olema hiljemalt 15 päeva jooksul.

§ 7.

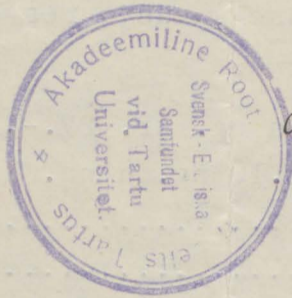
§ 7.

Tempel- äri ja muud kulud kannab ettevõtja.

Lepingu algkiri jääb tööandja kätte, ettevõtjale antakse ärakiri lepingust.

§ 8.

Leping hakkab maksma tema allakirjutamise päevast arvates.

Per Wieselgren

akadeemilise Rootsi-kesi seltsi esimees

OSAÜHING
K. MATTIESENI TRÜKIKODA

J. R. Mattiesen

Cirkuläret.

Jag har hört mig för på posten
om möjligheterna om att få sända cir-
kuläret *Svis-Esternica* som maskorband.

Cirkuläret bör i så fall kasseras i
kuret med typen Maskorband, minst
1000 ex. denna skola vara uppsorterad i
grupper t. ex. hund, yttas, Stockholm o. s. v.
Samliga, minst 1000 H, skall inlämnas
samlingsvis på postanstalten.

Postot är 5öre per H. med löpigt
20 % rabatt.

Kuret med typen *Korier* hos van.
Shaus 10:-

Nu får jag som min önskan
säga, att vi är förmåligare sända cirkulären
i samliga, öppna kuret och frankera
med ett 5 öres märke.

På mottagaren, gör en dyg. frisändelse
ett fätkn intryck om ett kuret med
ett på typen Maskorband. Vi kan
d. o. m. tänkas mottagaren inte ens be-

fäster sig med fristämelsen, och här finner
man detta byk, utan läter brevi vandra
direkt i papperskorgen.

En annan stor frihet är, att jag kan
dagligen posta de adresser jag skickat
i stället för att lägga på löp till 1000-
talens uppenått.

Pris skillnaden är ju också så liten
Masskorstband 1000 H post 50:- - 20%.

Kuvor 1000. m. byk 10:-

Vanlig frankering 1000 H. 50:-

Kuvor 1000 H 7.50.

De senare kauske kunna bli billigare
genom ark. Skickslan.

Så jag gör all adressskrivning gratis
finnes jag är inte vara någon del.
att knessla.

På cirkulärer skryper jag över st-
boken o. s. v., min Hufvudsadress fri-
hinnes och ersättes med Postst.

Postbetänket för jag den 2 oktober,
så det ser jag angående för det nya
cirkuläret, också för Personlistor
tidskrift, Hittorik Tidskrift.

De cirkulär, som skola med följa
dessa tidskrift, ante jag inte säkra,
utan det är nödvändigt att även sända
ut det redan mycket cirkulär.

4

Jag antar det endast är ett fåtal
svenska lärare, vetenskapsmän, präster
och andra kunniga intresserade personer
samt kåpa eller läsa dessa publika-
tioner, och väl önskan är ju att få
samma förståelse här hemma.

Skulle nu inte cirkuläret utifrån
och så stor procent nya medlemmar
kunna vi räkna med att namnet
för Estniska blir utbredd och utprä-
gat, och den svensk-estniska kulturskift-
ningen för Estniska.

Låt mig geast ja det är ^{och till}
vika jag i första hand er skall sända
cirkuläret. Jag skriver sedan geast
i gång med skrivandet och hoppas
kunna sända 25-30 brev per dag,
lägt räknat.

Det är katten och börja med
alla universitets-, biblioteks- och arkiv-
gubbar samt försökslämning (Litteratör-
lära) o.s.v.

Det nya formuläret katten lämnar
sig är sända till bracken, vika jag
skickat tillga skatten är

K. MATTIESENI TRÜKIKODA

OSAÜHING

TELEFON 4-80

POSTKAST 46

TARTU, VALLIKRAAVI 4

TARTU, 17. jaanuaril 1934

V.A.

Dr. J. Vasar.
S i i n.

Teie sellekohase järelepärimise alusel teatame, et Akad. Rootsi Seltsi väljaande, umbes 10 poogna ulatuses, 300 eks. trükkimine järgmiselt maksma läheb:

Ladu (kiri nr. 2) 10 poog.	a poog.	Kr. 28.80	Kr. 288.-
Trükk 10 poog.	a poog.	Kr. 4.95	Kr. 49.50
Paber nr. 2a			Kr. 64.-
Brošeerimine			Kr. 6.50
Kaaned ladu, trükk			Kr. 4.-
" paber			Kr. 6.-

Kr. 418.-

Iga järgmine 100 eks.
a poog. kr. 2.70
kaaned 2.25

Kr. 27.-
Kr. 2.25
Kr. 29.25

Iga järgmine 100 eks.
a poog. kr. 3.77
kaaned

Paber nr. 2 kallim Kr. 32.-
Kr. 37.70
Kr. 2.25
Kr. 39.95
Kr. 450.-

Kiri nr. 2a kallim a poog.
Kr. 3.20 Kr. 32.-
Kr. 482.-

Teie lahket tellimist ootama jäädes

Suurima lugupidamisega

R. Mattieseni

K. MATTIESENI TRÜKIKODA

OSAÜHING

TELEFON 4-80

POSTKAST 46

TARTU, VALLIKRAAVI 4

TARTU, 20. veebruaril 1934.

Akad. Rootsi - Eesti Selts.
S i i n.

Täiendavalt meie 17.1.k.kirjale, adresseeritud
h-ra dr. J. Vasarile, teatame, et oleme hinda alandanud
300 eks. Eesti - Rootsi väljaande trükkimisel järgmiselt:

Ladu (kiri nr.2)	10 poog. a poog	kr. 27.-	Kr. 270.-
Trükk	10 poog. a poog.	kr. 4.95	Kr. 49.50
Paber nr. 2a			Kr. 64.-
Broseerimine			Kr. 6.50
Kaaned ladu, trükk			Kr. 4.-
" paber			Kr. 6.-
			<hr/>
			Kr. 400.-

Iga järgmine 100 eks.		
a poog. kr. 2.70	Kr. 27.-	
kaaned kr. 2.25	Kr. 2.25	
	<hr/>	Kr. 29.25

Paberil Nr. 2 kallim	Kr. 30.-
	<hr/>
	Kr. 430.-

Iga järgmine 100 eks.		
a poog. kr. 3.77	Kr. 37.70	
Kaaned	Kr. 2.25	
	<hr/>	Kr. 39.95

Teie lasket tellimist ootama jäädes

suurima lugupidamisega

OSAÜHING
K. MATTIESENI TRÜKIKODA

R. Luupama

Robert N. 2

Pobor W. 2^a

99

Boghandlerforeningens Kommissionsanstalt bedes anskaffe fra

Professoren Wisselgren

Malmö den 5.8 1935

N:o 333

Ab. Edvin Lundgrens Bokhandel.

f. r.	a. c.	
1		Årsbok utg. av Svensk Estniska Sällskapet vid Tartu Universitet 1935 "Suois Estonica"

Bestillingens Nummer bedes De angive paa Fakturaen.

Juli	10.	Papper och kassar	2:-	
"	11.	Rapport till Nieselgren	0.70	
"	15.	Brev till Koop. förbundet	0.20	
"	25.	" " N. och N. K:s check	0.40	3.30.

Porton (till mer än augima firmor och företag samt en-skilda trika skriftligen intresseras för att utösa samfundets verksamhet)

Juli	26	Mallin Faustman Tidning	0.20	
Aug.	13.	F. N. F. Göteborg	0.15	
"	17	Stockholm - Tidningen	0.10	
"	25	Mo. Somijö A. B.	0.10	
"	25	Asca. Västerås	0.30	
"	25	H. O. Halm	0.10	
"	26	Specierfirma S. V. Halm	0.10	
"	27	Asca. checker till N. gr	0.30	
"	28	F. N. F. Jällin	0.30	
"	28	Litografiska, Esselte	0.10	
"	28	Stockholm Buggier A. B.	0.10	
"	29	Gymnasium	0.10	
"	29	Härens Allm. Brandstötstol.	0.10	2.05

Sept.	1.	Allm. Vakuans förbundet	0.10	
"	1	Svensk Filmindustri	0.20	
"	1	Falkpartiet	0.10	
"	2	Nyman & Schultz	0.10	
"	3	Svenska Amerikanska linien	0.10	
"	3	Rederiagenturen	0.10	
"	3	N. D. A	0.10	
"	3	Sjefrsk. järnhandel. Halm	0.20	
"		O. Brook fastst. i Stockholm	0.20	
"		J. Fogelqvist, D. N.	0.10	
"		A. Osterling	0.10	
"		Universal - P. Hess *	0.20	

Dec.	12.	Nordiska musik förlaget	0.20	1.80.
		Allt per 25% i 2 checkor		25:-

Merstärkt att distribuera - det präbripi arbrk sam jag måste avbryta mig för kraslig - 150 cirklar till Srio-Estomica till oisken bibliotek (folk-, folkokole-, folklig skol-, församl. - och katts - och kommunala bibliotek)

} Förl. ska vara klar under jan. 1937.

150 x 6/ (Kassar)	9:-	
150 x 5/ (firman)	7:-	16:-

Saldo fr. 1936. 48:15.
40:60

Min till godd 7:55
Srio-Estomica, rek. uppl. gör som jagat.

* U. P. har skänkt två verk: Sultans ballader och en diktsamling. Riksförn. sänder dessa till Tartu.

K. M. OSAÜHING
ATTIESENI TRÜKIKODA

TELEFON 4-80
POSTKAST 46

TARTU, VALLIKRAAVI 4

403

TARTU, det 30 VI 1934

ARVE

Levea Prof. Wieselgers,
Hiev.

	KR.	KR.	S.
25 Expl. "Srio Historica" Verbookungs- und Versandsprezess boek Stoekholm		6.	ZZ
	Kg	6.	ZZ
Kg. sechs und ZZ ct.			

Bücherzettel

12

Firma

Svensk Skivska

Larmfundet

Partu

(Estland)

Bestellnummer 4135 auf Rechnung wiederholen

Fritze
Stockholm

An Firma

Ich erbitte b. spätestens / wiederholt v. / als gefehlt i. Sendung v. / biete freibl. an
bestelle ab / zur Fortsetzung nun Expl. / Bücherprosp. üb. / durch E. F. Steinacker
Geradenw. Kreuzb. / Päckch. / Briefp. / Postp. / Postg. / Eilb. / Fracht / Bücherw. / Eilg. / Expßg. / Auto
Betrag durch Kommissionär / folgt nach Empfang / Nachnahme erheben / in Rechnung

bed.	fest	bar	An beifolg. Anschrift: Herrn / Frau / Fr. — Rechnung an mich	Ladenpreis RM <small>δ</small>
	1		<i>Svensk Boknisk årsbok 1937</i>	

Bei Versandverhinderung geradenwegs Nachricht erbeten

Stockholm/Schweden, den 12. 11. 37 C. E. Fritzes
Fredsgatan 2, Telegr.-Adr. „Bokfritze“ Kgl. Hofbuchhdlg.
Postsch. Leipzig 89303

AKADEEMILINE
KOOPERATIIV

Tartus, 13. nov. 1934

13

TARTU, Ülikooli 15
Kõnetraat 63

TELLIMINE №

ap. Botaanika - ühikute tellimiseks

Palume lahkesti meile võimalikult kohe saata meie arvel pagasiga ettenäitajale

$\frac{\text{suure}}{\text{väikese}}$ kiirusega / $\frac{\text{Teie}}{\text{meie}}$ käskjalaga, arvet kaasa lisades:

5000 Linn-Botanic 1934

Vastu võetud: 13. nov. 1934.

Kaup saadud:

Arve nr.

Arve tellimislehega võrrelnud:

Austavalt

Akadeemiline Kooperatiiv

p. p.

J. P. K.

5 eks "Süo Estonia" 1934

Kastu võtmed: Siperiko

15. VII 37.

AKADEEMILINE KOOPERATIIV
RAAMATU JA KIRJUTUSLAVETE KAUPLOS
Tartu.

AKADEEMILINE
KOOPERATIIV

TARTU, Ülikooli 15
Kõnetraat 63

Tartus, 10. deto

15
1932

TELLIMINE №

AK Prootri-ühistu Selts

Palume lahkesti meile võimalikult kohe saata meie arvel pagasiga ettenäitajale

suure kiirusega / Teie väikese / meie käsikjalaga, arvet kaasa lisades:

5 eksp. Soov-ühistu 1934

Kaup saadud:

Arve nr.

Arve tellimislehega võrrelnud:

Austavalt

Akadeemiline Kooperatiiv

P. P.

J. P. K.

AKADEEMILINE
KOOPERATIIV

TARTU, Ülikooli 15
Kõnetraat 63

16
Tartus, 5 märts 1938

TELLIMINE №

Ans Prantsi - Kerti Seltsile

Palume lahkesti meile võimalikult kohe saata meie arvel pagasiga ettenäitajale

$\frac{\text{suure}}{\text{väikese}}$ kiirusega / $\frac{\text{Teie}}{\text{meie}}$ käskjalaga, arvet kaasa lisades:

Wma. Sris - Estonica 1934.a

vast võtnud: M. K. J.

Kaup saadud:

Arve nr.

Arve tellimislehega võrrelnud:

Austavalt

Akadeemiline Kooperatiiv

p. p.

M. K. J.

K. M

OSAÜHING
ATTIESENI TRÜKIKODA

TELEFON 4-80
POSTKAST 46

TARTU, VALLIKRAAVI 4

TARTU, 28. septembril 1938.

Akadeemiline
Eesti-Rootsi Selts,
S i i n .

PROFORMA - ARVE
=====

415 ekspl. "S v i o - E s t o n i c a " 1938 - I.osa

L a d u : artikkel S.Karling "Jakob och Magnus Gabriel De
la Gardie ..." lk.1 - 55

55 lk. korpus a 1.97 Kr.108.35
lisatasu: 5 3/4 lk. petit a -.98 " 5.65

artikkel P.Ariste "Ortsnamnen i Pühaleppa"
lk.5 - 68

4 pg. korpus a 31.52 " 126.08
lisatasu: 2 1/2 lk. petit a -.98 " 2.44

57 lk. foneetika segaladu a 2.50 " 142.50

Murdmine: 7 1/2 pg. a 3.23 " 24.23

Kr.409.25

Tr ü k k : 7 1/2 pg. a 415 ekspl. Kr.59.46
kliseede trükivalmis sead-
mine: 2879 sm a 1 st. " 28.79 " 88.25

P a b e r : 7 1/2 pg. a 415 eks.= 1710 pg.
a 4,2 st. " 71.80

K l i s e e d : 29 võrkkliseed = 3932 sm²
a 5 st. Kr.196.60
1 ----"---- minimaal " 2.50
ljoonklisee= 104 sm a 4 st. " 4.15 203.25

Kr.772.55
=====

Pääle selle: autori parandused,
kaaned,
broseerimine.

Osaühing K.Mattieseni trükikoja poolt Ak.Rootsi-
 Eesti Seltsile 5.detsembril 1938 esitatud ja Seltsi
 poolt väljamakstud "Svio-Estonica 1938" trükkimise
 arvest ja 30.novembril 1938 sama trükikoja poolt
 esitatud äratrükkide valmistamise (ä 25 eks.igale
 autorile Seltsi otsuse kohaselt) arvest nähtub, et
 "Svio-Estonica 1938" trükikulud olid ü k s t u h a t
 v i i s s a d a ü h e k s a (1509) k r o o n i .

23.I.39.

Akadeemilise Rootsi-Eesti Seltsi
 s./a laekur

(Kontrollpostkontori nimetus)

Ajutine postikviitung nr.

(Sisendusregistri nr. 3 järgi).

Rahakaart¹⁾

Jooksvale arvele sissemaksukaart¹⁾

Kuhu

postijooksvale arvele nr.

Kellele

kr. s.

Gahrtsein

Gardu

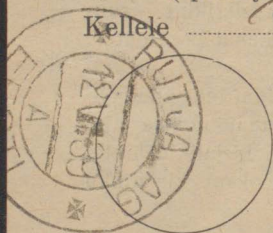
Heino Heister

[Handwritten signature]

(Vastuvõtja allkiri)

Agentuuri postitempel

¹⁾ Mittetarvilikud sõnad kriipsutatakse läbi.

Selle ajutise kviitungi asemel saadetakse kontrollpostkontorist teadaanne. Kui raha saatja või sissemaksja seda teadaannet 5 päeva jooksul ei ole saanud, siis pöördub tema järgmise 5 päeva jooksul postiagentuuri juhataja poole kirjaliku järelepärimisega. Järelepärimise vastuvõtmises antakse kviitung. Tähendatud tähtajal järelepärimise mitteesitamise korral kaotab ajutine kviitung maksvuse ja postiametkond vabaneb igasugusest vastutusest rahasaatja või sissemaksja ees. Ei saa raha saatja või sissemaksja ka peale järelepärimise sisseandmist 5 päeva jooksul teadaannet, siis pöördub tema isiklikult — suuliselt või kirjalikult — kontrollkontori või lähema postkontori ülema poole.

Raha saatja või sissemaksja võib ka telefoni teel kontrollpostkontorilt järele küsida rahasaadetise sinnajõudmise üle. Telefoni teel teadete saamine ei vabasta teda kirjaliku järelepärimise sisseandmisest, kui ta 5 päeva jooksul kirjalikku teadaannet ei ole saanud.

K. M

OSAÜHING

TELEFON 24-80 ja 24-97

POSTKAST 46

ATTIESENI TRUKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4

110

TARTU, 6. märts 1940.

ARVE

Akaad. Rootsi-Eesti Selts

Siin

	KR.	KR.	S.
30 ks. <u>Srio-Estonica 1939.a.</u>			
saatekirjad Rootsi.			
7 paki - pakkimise ja saatekirju		18.90	
	Kv.	18.90	
Kv. kaheksateistkümmend ja 90 senti			

Vastulaused lelavad tähelepanu 7 päeva jooksul arve kuupäevast arvates.

Arve tuleb õiendada hiljemalt 30 päeva jooksul, arvates arve väljakirjutamise päevast. — Arveilt, mis üle 30 päeva tasumata, arvestatakse harilikud panga protsendid. — Veksli diskonto-kulud jäävad töötelli ja kanda.

T A L Å.

Inkomster:

Medlemsavgifter, försålda årsböcker, enligt
 Bilaga 2 124:--

Kronor 124:--

100 ex. Svic-Estonica.
 Utskickat enl. bil. I, II, och III 91 ex.
 Till K.F. och Jordbrukarbanken 2 "
 För agitationsändamål 1 "
 Returer 6
 100.

Utgifter:

Tull- och postavgifter 1:20
 Kuvert och porto för distribuering, bil. I, II o. III 10:80
 Porto, personliga agitationsbrev bl.a. till Böök, Lamm,
 Folke Bernadotte m.fl.; banker 3:50
 Porto /K.F:s arkitektkontor; Samf. bibliotek/ -:90
 Porto och kuvert, distr. av samfundets cirkulär, 330 st.,
 vilket är utsänt till författare, lärare, präster, folk-
 skollärare, skolor, bibliotek, arkiv, enskilda personer
 o.s.v.; adr. efter Adress- och telefonkalendrar, matriklar
 o.s.v. 33:--
 "Returporton" /Heckscher och Kjellberg/ 1:--
 Transportkostnader för böcker, porton o.s.v. 2:--
 25% prov. å medlemsavgifter som ersättning för distribu-
 tion av årskrift och cirkuläret 31:--
 83:40
 Saldo 40:60

Kronor 124:--

Bil. I.Inbet. årsavgifter, postförskott o.s.v.

15 ex.	Riksföreningen /Likvid till Liiw/	-----
1 "	H. Kjellin, Karlstad,	3:50
1 "	J. Nordström, Uppsala,	5:--
1 "	Lagerlöf, Mårbacka,	5:--
1 "	I Harrie, Göteborg,	5:--
1 "	C.D. Carlsson, Göteborg,	5:--
1 "	K.A. Ouchterlony,	5:--
1 "	G.Granberg, Uppsala,	5:--
1 "	A.H. Kihlberg, Västerås,	5:--
1 "	G. Odencrantz	5:--
1 "	S. Andersson, Älmhult,	5:--
1 "	C. Carlsson, Göteborg,	5:--
1 "	R. Liljedahl,	5:--
1 "	N. Tiberg	5:--
1 "	S. Liljeblad	5:--
1 "	H. Nelsson	5:--
1 "	Håkansson, Holmsjö,	5:--
1 "	Stadsbibl. Stockholm	3:50
1 "	Stadsarkivet	3:50
1 "	Lausten-Thomson	3:50
1 "	Granfelt, Vincent	5:--
1 "	Corin, C.-F.	5:--
1 "	Söderlund, Gummar	5:--
1 "	Lindahl, Herbert	5:--
1 "	Grauers	5:--
1 "	Strokirk, Evert	5:--
1 "	Enander, Bo	5:--
		<hr/> 124:--

Kuvert 1:56.

Tidningar och tidskrifter.

1 ex. Svenska Landsmål	—:20
1 " Folkminnen och folktankar	—:20
1 " Acta Philologica, Köpenhamn	—:20
1 " Arkiv för nordisk filologi	—:20
1 " v Historisk tidskrift, Köpenhamn,	—:20
1 " "— "— Kungl. Bibl.	----
1 " Aftonbladet	—:20
1 " N.D.A.	-----
1 " Social-Demokraten	—:20
1 " Svenska Dagbladet	—:20
1 " Dagens Nyheter	----
1 " Nationell Tidning	----
1 " Stockholms-Tidningen	----
1 " Upsala Nya Tidning	—:20
1 " Nya Tid, Göteborg,	—:20
1 " "Gloven", Stockholm,	—:20
1 " Personh. tidskr. /B. Hildebrand/	----
1 " Sydsv. Dagbladet	—:20
1 " Clarté	—:20
1 " Frihet	—:20
1 " Ungsvensk lösen	—:20
1 " Ord och Bild	-----
22 ex.	3:--

Kuvert 1:36

Porto 3:--

4:36

Friex. till legationer, medlemmar, arkiv o.s.v.

1 ex. Docent A. Schück	-----
1 " Göteborgs Stadsbibl. /S. Hallberg/	-:20
1 " prof. K. Leistöl, Oslo	-:20
1 " " O.A. Johnson, Oslo	-:20
1 " " W. Lundström, Göteborg,	-:20
1 " Universitetet i Lund	-:20
1 " " i Uppsala	-:20
1 " Kungl. Biblioteket	-----
1 " Riksarkivet	-----
1 " Collijn, Isaac, K.B.	-----
1 " Bibl. E. Lundström, K.B.	-----
1 " S. Tunberg, Stockholms Högskola	-----
1 " Estniska legationen	-----
1 " Lettiska legationen	-:20
1 " Litauiska legationen	-:20
1 " Biskop E. Rodhe	-:20
1 " Kaunas Universitet /Falk/	-----
1 " Sandler, U.D.	-:20
1 " Wieselgren vid besök i Hälsovårdsnämnden för pers.utdeln.	-----
1 " Blomqvist	-----
1 " Heidenstam	-:20
1 " Lindberg, N.H., Långedrag	-:20
1 " Stensson, H.	-:20
1 " Lagerlöf	-:20
1 " Boräng, S.	-:20
<u>1</u> " Leijohufvud, Växjö,	<u>-:20</u>
28 ex.	3:20

Kuvert 1:68
 Porto 3:20
 4:88

Följande anmälda medlemmars årsavgifter för 1938
och om möjligt även för 1939 torde indrivas:

Herr Gerhard Körb

Herr Ilmar Lill

Fil.stud.Astrid Volt. *betalt 1928, 1929*

Fil.stud.A.Joesaar

Farm.stud.Sirje Millend.

Arve

Akadeemiline Rootsi-Eesti selts, Tartu

J.G. Kruger, Raamatukauplusele,
Tallinn.

Svio-Estonica	3	eks 1934	à	6 rbl.	18 rbl.
"	3	eks 1935	à	12 rbl.	36 rbl.
"	3	eks 1936	à	6 rbl.	18 rbl.

72 rbl.

25% rebatt ~~18,50~~ rbl. 18

Maksta ~~55,50~~ rbl. 54

$$\begin{array}{r} 72 \\ + 4 \\ \hline 76 \\ - 18 \\ \hline 58 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ 72 \\ 18 \\ \hline 54 \end{array}$$

Sublett

kontat 796,56 ; 729,95 kr

1. XI. 1536:51

30. III. 683,21 mblet 79 mblet

50
43,20
762,31 mblet

1536:51
47,20,00
1583,71
1000,56
583,15 kr

500 kr = 625 mblet
80 ~ 100
3 ~ 3,75
0:15 = 0,18
758,93 mblet

Fraktkontonarna plus porto utlägg
 drar jag ifrån din postauliga for-
 oran (ämb. i S. V. prov.) kr. 15:-,
 rest. insätter på ditt konto i Skand. Kred. abol.
 Jag finner er sällna vara en
 väge är veqf. tack.

P. H. H. H.

O/Ü. K. MATTIESENI

TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 - TELEFON 480 - POSTKAST 46

TARTU, 12 V 1936

SAATEKIRI NR. 1244

pr. prof. Karlung
Vinevkaad 4

Teie tellimise nr. põhjal 193.....
saadame Teile siinjuures:

10 es. Svio-Estonica
1936

Saatekiri ei ole maksev kui arve.
Kaebused leiavad tähelepanu ainult 8 päeva jooksul
saatekirja kuupäevast arvatud.

O/ü. K. Mattieseni trükikoda

O/Ü. K. MATTIESENI

TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 - TELEFON 480 - POSTKAST 46

TARTU, 16 VII 1936

SAATEKIRI NR. 1260

*hrra mag. Ariste
Siin*

Teie tellimise nr. põhjal 193.....
saadame Teile siinjuures:

News Lvio-Estonica

Saatekiri ei ole maksev kui arve.

Kaebused leiavad tähelepanu ainult 8 päeva jooksul
saatekirja kuupäevast arvatud.

O/ü. K. Mattieseni trükikoda

31

O/Ü. K. MATTIESENI

TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 - TELEFON 480 - POSTKAST 46

TARTU, 16. V 1936

SAATEKIRI NR. 1259

*Prof Karling
Süü*

Teie tellimise nr. _____ põhjal _____ 193_____
saadame Teile siinjuures:

*2 kas Süü-Isbnicee
1936*

Saatekiri ei ole maksev kui arve.

Kaebused leiavad tähelepanu ainult 8 päeva jooksul saatekirja kuupäevast arvatud.

O/ü. K. Mattieseni trükikoda

O/Ü. K. MATTIESENI

TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 / TEL. 4-80 ja 4-97 / POSTKAST 46

TARTU, *2/3 XI* 193 *8*

SAATEKIRI NR. 389

Kimstiujaloo Kabinetti
Lai 36

Teie tellimise nr. _____ põhjal _____ 193 _____
saadame Teile siinjuures:

75 ans Svuo-Bostonica
1938
100. n. S. Karling och M.G.
De la Gardie etc

Saatekiri ei ole maksev kui arve.

Kaebused leiavad tähelepanu ainult 8 päeva jooksul saatekirja kuupäevast arvatud.

O/ü. K. Mattieseni trükikoda

Erteley 25
Vilhelms 1 36

O/Ü. K. MATTIESENI

TRÜKIKODA

TARTU, VALLIKRAAVI 4 - TELEFON 24-80 - POSTKAST 46

TARTU, *6. veebr.* 194*0*

SAATEKIRI NR. 138

Kunstiakaloo kabinet
Lai Tam 36

Teie tellimise nr. põhjal 194...
saadame Teile siinjuures:

"Socio-Estomica" 1939
broš. 135 eks.

prof. P. Wieselgauri ülesandel
saadetud

[Handwritten signature]

Saatekiri ei ole maksev kui arve.
Kaebused leiavad tähelepanu ainult 8 päeva jooksul
saatekirja kuupäevast arvatud.

O/ü. K. Mattieseni trükikoda

35

VERSANDLISTE für S V I O - E S T O N I C A 1935

Nimi.

Aadress.

A/Lunamaks 1 kroon.

Härra Rehter A. Üksti	Gümnaasium	HAAPSALU
" " F. Erlund	Pürksi rahvaülikeel	NOAROOTSI
" Arhivar R. Kenkmaa		TALLINN

B.Vabatahtlikud.

Kirikuõpetaja Sven Danell		NOAROOTSI
" Hjalmar Pöhl (2 exemplarid)		VORMSI
Linnaarhivar A. Seem		NARVA
Opetaja E. Kõbelt		PÄRNU
Reetsi Saatkond	Kentmanni 20	TALLINN
Advekaat A. Rei	Estonia pst. 15	"
"Nya Kustben", Teimetus	Rüütli 9	"
Päevalshe teimetus		"
Härra Riigivanem		"
Haridusminister Kann	Hariduseministeerium	"
Direktor Ney	"	"
Välisminister	Välisministeerium	"
Härra Zirkel	"	"

"Eesti keel", Teimetus
 "Ajaleeläine Ajakiri", Teimetus
 "Eestikirjandus", Teimetus
 "Leeming", Teimetus.
 Eesti keele arhiiv, Keskariiv, Ulikeeli raamatukegu, Eesti bibliograa-
 filine instituut.
 Pestimehe teimetus.

Universitätsbibliothek KIEL (Deutschland) kacH:1934 (2 raamat, 1 iga
 aasta eest)

Zeitschrift für Osteuropäische Geschichte
 Deutsche Literaturzeitung
 Zeitschrift für deutsches Altertum

Historiallinen aikakauskirja	Helsingfors
Historigsk tidskrift för Finland, Brändövägen 8, Brändö,	"
Hufvudstaadsbladet Henriksgatan 22	"
Red. av Folkmålsstudier, prof. Karsten	"
Prof. Cederberg	"
Universitetsbiblioteket	"
Åbo Akademis bibliotek	Åbo

Utlämnade direkt av mig P. Wieselgren:
 Uus Sena, Lill, Vasar, Liiv, Blumfeldt, Ariste, Treiberg
 Lundström, Curman, Hellström, Kihlberg (Dagens Nyheter), Nu, Blomqvist (2),
 Karling (för avsättning och recensier i Göteborg) 5.

36

SVIO-ESTONICA 1937. Distributsiooni nimestik.

A. LUNAMAKSUNA. Viis krooni.	Maa:Rootsi.
Professor Helge Nelson	LUND
Docenten Karl-Artur Håkansson,	"
" Sven Liljeblad	"
" Ingvar Andersson	"
Amanuensen Maxwell Overton, Geografiska institutionen,	LUND
Fil.lic.Ivar Harrie, c.o.Handelstidningen,	GÖTEBORG
Överingeniör K.A.Ouchterlony	"
Apotekare C.D.Carlsson ,S.Tandåstrappan 3	"
Direktör C.Carlsson , Apoteket Måsen,	"
Fröken Karin Karling ,Vasagatan 35,	"
Stadsbiblioteket ,Viktoriegatan 11,	"
Docenten Gunnar Granberg,Stockholms högskola,	STOCKHOLM
Fil.lic.Bo Enander,Döbelnsgatan 71	"
Rektor Sven Grauers,Högre Lärarinneseminariet,	"
Förste Folkskoleinspektören Dr Bror Jonzen,Brunkebergstorg 13,	STOCKHOLM
Professor Andreas Lindblom,Nordiska museet,	"
Fil.dr Gösta Berg, " "	"
Андреевич Свендсон, " "	"
Fil.lic.Olof Jägerskiöld, Riksarkivet,	" 2.
Docenten Adolf Schück,Vitterhetsakademien,	" 0.
Ombudsmannen Sven Dimander,Böx 252,	"
Amanuensen C.D.Corin,Stadsarkivet,	" 2.
Bokhandlaren Vincent Granfelt,Klara Västra Kyrkogata,	"
Fil.Lic.Henrik Alm,c/o Hellström,Mäster Samuelsgatan 14,	"
Lektor Knut-Olof Falk,Grevgatan 61,	"
Krigsarkivet, Generalstaben,	" 0.
Fil.lic.Nils Tiberg,c/o Gotlands nation,	UPSALA
Lektor M.Essén,	"
Docenten Torvald Höjer, Stockholms nation	"
Professor Bengt Hesselman,	"
Fil.kand.Nils Nordvall,Vasagatan 5B	"
Fil.kand.Rudolf Bergström,Sysslomansgatan 13	"
Fil.lic.Olof Svenonius,Landsarkivet,	"

Fil.kand.Håkan Fernholm,Geijersgatan 18, UPSALA
Fil.kand.Olof Strandberg,c/o Studentföreningen Verdandi,UPSALA
Docenten Ragnar Liljedahl,Läroverket,UMEÅ
~~Adjunkten Nils-Herman~~
Verner v.Heidenstam,Övralid,NYKYRKA
Dr Selma Lagerlöf,MÅRBACKA,SUNNE
Tullförvaltare A.H.Kihlberg,VÄSTERÅS
Stadsbiblioteket,NORRKÖPING
Chefredaktör Ernst Green,JÖNKÖPING
Lärarinnan Frk.Signe Anderson,Villa Siesta,ÄLMHULT
Artisten Sven Hempel,SUNDBYBERG
Professor Helge Kjellin,KARLSTAD
Stadsbiblioteket,KALMAR
Folkskolläraren S.Swahn,KARLSKRONA
Fil.mag.Harald Svensson,Klistergatan Kapellgatan 22,JÖNKÖPING
Kontraktspresten David Froste,VÄSTERHANINGE.

SOOME:

Universitetsbiblioteket,HELSINGFORS. Kokku:52 lunamaksusaatmist.

II.Maksetu.

A. Liigmehele,kes on maksnud otsekohe juhatusete:

Professor Vilhelm Lundström,Arkivgatan 4,GÖTEBORG
Friherre Cedric Leijonhufvud,I 11, VÄXJÖ
Adjunkten Nils-Herman Lindberg,KARLSKOGA
Herr Kaleb Anderson,Verdandigatan 1, STOCKHOLM
Akademisekreteraren Per Örtengren,LUND
Fil.lie.Harald Berg,Biskopsgatan 20,LUND
Överläkaren Dr Lennart Norrlin,VÄSTERÅS
Hovrättsnotarien Gerhard Hafström,Tunnelgatan 23,STOCKHOLM
Riksantikvarien Sigurd Curman,Rosenhill,Djurgården,STOCKHOLM
Greve Folke Bernadotte,STOCKHOLM
Kooperativa förbundet,STOCKHOLM
ASEA,VÄSTERÅS
Professor Emanuel Walberg,LUND
Folkskolläraren Rudolf Nylander,Ronnebygatan 12-14,KARLSKRONA
Jur.stud.Åke Adlers,Kungstensgatan 62,STOCKHOLM
Professor Arvid Odencrants, Lützengatan 4,STOCKHOLM
Rektor Gideon Danell,Folkskoleseminariet,UPSALA

38

Professor Johan Nordström, UPSALA
 Professor Bertil Boethius, Stadsarkivet, STOCKHOLM
 Arkivarie Gunnar Hellström, Mäster Samuelsgatan 14, STOCKHOLM

-3-

Professor Johan Bergman, Karlbergsvägen 52, STOCKHOLM 2 eksempl.

Amanuensen Sam Owen Jansson, Nördiska museet, STOCKHOLM

Kokku 4 eksempl.

B. Ajalehedele:

Dr L. Kihlberg, Dagens Nyheter,	STOCKHOLM
Svenska Dagbladet,	"
Stockholmstidningen,	"
Nya Dagligt Allehanda,	"
Nationell tidning, Box 252,	"
Aftenbladet,	"
Bonniers Litterära Magasin, Sveavägen 56,	"
Arbetsbladet,	GÄVLE
Sydöstra Sveriges Dagblad	KARLSKRONA
Lundagård	LUND
Lunds Dagblad	"
Arb etet	MALMÖ
Sydsvenska Dagbladet, Red. H. Schiller,	"
Handelstidningen	GÖTEBORG
Chefredaktör H. Hjörna, Göteborgsposten,	"
Upsala Nya Tidning, Chefredaktör Johansson,	UPSALA
Hufvudstadsbladet,	HELSINGFORS (SOOME)
Studentbladet,	" "
Gaudeamus	STOCKHOLM
Riksbibliotekarien I. Collaijn, Kungl. Biblioteket,	" 5.
Historisk Tidskrift " " " "	" "
Personhistorisk tidskrift, Dr B. Hildebrand, Familjeboken, STOCKHOLM	
Idun, Klara Norra Kyrkogata,	"
Svensk tidskrift, St Eriksgatan 66,	"
Historisk tidskrift för Finland, Mercator, Georgsgatan 27, HELSINGFORS (SOOME)	
Historiallinen Aikakauskirja,	" "
ABF, Sveavägen 52,	STOCKHOLM
Biblioteksbladet (Koik neli aastakäiku),	" 8
Dr H. Lausten-Thomsen,	TÖNDER (TAANI)
Svenska Bokhandlareföreningen, O. Arweson, ÄPPELVIKEN	
Prl. Alvina Putne, Vidus iela 11 - 26,	RIGA (LÄTI)

Kokku: 31 eksemplari

Ajalhedele, Vahtuseks jne. Järk.

"Baltic Countries", GDYNIA (POOLA)

Prof. J. Lundell (Svenska Landsmål) UPSALA

Professor T. Karsten (Folkmålsstudier), HELSINGFORS (SOOME)

Geografiska institutionen, (Svensk geografisk årsbok), LUND

Udvalg af Folkemaal, Tøjhusgade 9,

KOPENHAGEN K.

Zeitschrift für Volkskunde

Zeitschrift für osteuropäische Geschichte

Au- voi reklaameksemplaarid:

Kungl. Biblioteket, STOCKHOLM 5

Universitetsbiblioteket, UPSALA

Riksarkivet, STOCKHOLM 2

Utlandssvenska museet, GÖTEBORG

Universitetsbiblioteket, LUND

Svenska akademien, Börshuset, STOCKHOLM 2

Dr Per Hallström, " " "

Assuransdirektör Rinman, Vasagatan, GÖTEBORG

C.W. Lindströmsbokhandel, LUND

Teol. kand. Ivar Pöhl, Vinstrupsgatan 3, LUND

Biskop Edvard Rodhe, LUND

Riksdagsbiblioteket, STOCKHOLM

Statsrådet Engberg

Excellensen Sandler, Utrikesdepartementet, STOCKHOLM

Ecklesiastikdepartementet, Utrikesdepartementet.

40

E E S T I D I S T R I B U T I O O N .

1. Vabaeksemplaarid:

Riigixxxxhooldja.

Välisministeerium

Hariduseministeerium

Arhivaar Kenkmaa, Riigiarhiiv, TALLINN.

Arhivaar A. Seem, Linnaarhiiv, NARVA.

Põstimees, TARTU

Eesti Keele Arhiiv, TARTU, Rütli t.

Eesti Bibliograafiline Instituut, TARTU

Tartu ülikooli raamatukogu.

Haapsalu rootsi eragümnaasiumi HAAPSALU.

Rootsi Saatkond, Kentmanni 20, TALLINN.

2. Lunamaks 1 kroon ja porto.

Praost Hjalmar Pöhl, Vermsi.

Prl. Ellen Klemmer, Arst, Vermsi.

Rektor Fredrik Erlund, HAAPSALU.

Rektor A. Uksti, Gümnaasium "

Magister S. Beräng, " "

Hra Olof Pöhl, Pikk 36, TALLINN

Arhivaar Dr Johannsen, Linnaarhiiv, TALLINN.

Prl. Kaja Luud, Falkpargi 3-2, TALLINN

Direktor E. Laid, Hariduseministeerium, TALLINN.

Dr Helmut Weiss, Eestimaa kirjanduse ühingu juure, TALLINN.

Praost Karl Nilsson, Kentmanni 13, TALLINN.

Distribusiooni nimestik. Lisa.

1. Luna kōx 5 kroonā plus lunakulud.

Amanuensen Aron Valentin, Johannesgatan 12,	STOCKHOLM
Advokaten Hilding Eek, Östermalmsgatan 57,	"
Ingeniör Hans Hylander,	"
Tandläkare Inga Ortenblad, Dalagatan 84	"
Professor Gottfrid Carlsson,	LUND
Docenten Stig Wikander,	"
Fil.dr Åke Ohlmarks, Kloostergatan, 3a	"
Kann Svensk-baltiska sällskapet i Östergötland	LINKÖPING
Stadsbiblioteket,	UPSALA
Fil.mag. Sven Boräng,	HÄRARANDA

2. Vaba.

Ärkebiskop Eidem,	UPSALA
Prof. Johnny Roosval, Alnäs, Djurgården,	STOCKHOLM.
Fil.kand. Uno Willers, Tyrgatan 13,	"
Konsul Carl Ekman	VISBY (1938 2 eksem vanemad aast käigud, ealt
Fr. Aagot Maxness, Vedelsgate 5,	TRONDHEIM (Norra)
Prof. A. R. Cederberg, Rusinankatu	HELSINKI
Byrådirektör Nils Källström, Riksförsäkringsanstalten, Adolf Fredriks kyrkogata	STOCKHOLM, 15 eks.
Landsmålsarkivet, Universitetsbibl.	UPSALA
Länsantikvarie Reinhold Odencrants,	LULEÅ
Landskamrerare Carl Malm	VÄNERSBERG, 4 eks.

Palun Teid saata veel järgmised Svio-Estonica

1938 a. priieksemplaarid:

Magister Pent Nurmekund, 10 Rue de Lille, PARIS VII e.

Nordiska muséet, STOCKHOLM.

Dr C.-F. Palmstierna, Riksarkivet, Östermalmsgatan, STOCKHOLM.

Dr Francis Böhm, POZNAN, (Poola).

Signorina Vera Kuma, c/o Allesandroni, 29, ROMA (Itaalia).
(Via Sebino)

Lunana saab saada:

Ki. 6- } Ingeniör Hans Hylander, Upplandsgatan 64, STOCKHOLM.

Kand. Dag Bergman, Gästrike-Hälsinge Nation, Upsala

Ki. 5- } Rootsi-Eesti Ühing, Hra Toimetaja Mänd, Päevaleht, Tallinn.

Hra Peatoimetaja Taklaja, Päevaleht, Tallinn.

Lista på Svensk-estniska samfundets stödjande årsledamöter
i Stockholm, som med erläggande av kr. 5 äga att utbekomma Svic-Estonica
1939.

1. Anderson, Kaleb, lärare, Verdandigatan 1.
2. Granberg, Gunnar, docent, Högskolan.
3. Rektor Sven Grauers, Högre Lärarinneseminariet vid Riddaregatan.
4. Professor Johannes Långblom, Nordiska museet.
5. Fil. dr Gösta Berg, Nordiska museet.
6. Amanuensen Sam Owen Jansson, Nordiska museet
7. Fil. lic. Bo Enander, Redaktionen av Nu Bonniers samt Döbelmsgatan 71.
8. Docenten Adolf Schick, Karlavägen 15 samt Vitterhetsakademien, Storgata
9. Amanuensen fil. lic. C. Corin, Stadsarkivet.
10. Fil. lic. Henrik Alm, Djurgården (eller genom Hellström, Mister Samuel 14
11. Lektor Knut-Olof Falk, Nobelbiblioteket eller ~~Karavägen~~ Wittstocksgata
12. Förste Folkskolinspektören Bror Jonzon, Brunkebergstorg.
13. Fil. lic. Olof Jägersköld, Riksarkivet.
14. Krigsarkivet, Generalstaben, Östermalmsgatan.
15. Kandidat Åke Adlers, Kungstensgatan 62.
16. Professor Arvid Odencrants, Generalstaben eller Litzengatan 4.
17. Amanuensen Aron Valentin, ~~Johannavägen~~ Drottningholmsvägen 4.
18. Advokaten Hilding Eek, Östermalmsgatan 57.
19. Ingeniör Hans Hylander, Upplandsgatan 64.
20. Tandläkaren Inga Örtenblad, Dalagatan 84.
21. Professor Sven Tunberg, Högskolan.
22. Stadsbiblioteket.

Lista över personer, som troligen skulle vilja bli medlemmar:

- Professor Nils Ahnlund
- Överstelöjtnant Erik Zeeh
- Intendenten Carl Fräes
- Docenten W. William-Olson
- Docenten Harry Söderman
- Direktör Harry Wallin
- Professor Birger Nerman.

Ständiga ledamöterna erhålla boken direkt från Tartu.

N I M E S T I K isikute ja asutiste kohta, kellele
saadetud lunamaksuga "Gwio-Estonica".

- Ivar H a r r i e - Göteborg.
- Helge K j e l l u n - Karlstad.
- Ragnar L i l j e d a h l - uppsala.
- helge N e l s o n - Lund.
- L i n d o l o m, Nordiska Museet, Stockholm.
- A.N. K i h l b e r g - Västerås.
- Dr. B e r g n - nordiska Museet, stockholm.
- S. G r a u e r s - stockholm, Högskola.
- Lausten- T h o m s e n, Tønder, Taani.
- N. Herman L i n d b e r g n, Langedrad.
- H ä k a n s o n, Holmsö.

e. o. arvanudus

Maxwell Overton, II Peter Kay -
 1893, 10
 Chandberg's Bahhandel, Varkki.

ar. 14 bidningar
varan i Stockholm.

b. Ajakirjade eest:

Historisk tidskrift, Kungl. Biblioteket, Stockholm.	
Personhistorisk tidskrift, Dr B. Hildebrand, Red. av Familjeboken Vasagatan, Stockholm.	
Nordisk tidskrift, Birger Jarls gata	"
Ord och Bild, Sturegatan 52	"
Idun, Starkväg Klara V. Kyrkogata	"
Tiden, Sveavägen	"
Bonniers litterära magasin, Sveavägen,	"
Engströms Ungens Ungsvensk lösen,	"
Frisinnad ungdom,	"
Frihet,	"
Presens, c/o Almqvist o. Wiksell,	Upsala
Arkiv för nordisk filologi,	Lund
Svensk tidskrift,	Stockholm

c. Liikmehele, kes on juba maksnud liikmemakse:

Prof. Vilhelm Lundström, Arkivgatan 4,	Göteborg.
Stadsarkivarie prof. B. Boethius, Stadsarkivet,	Stockholm.
Överläkaren Dr L. Norrlin, Västerås.	
Kaptenen Frh. C. Leijonhufvud, I 11, Växiö.	
Arkivarien G. Hellström, Stenkilarna, Djurhamn.	
Hovrättsnotarien Gerhard Hafström, Tunnelgatan 23,	Stockholm.
Fil. lic. Henrik Alm, Stadsarkivet,	"
Amanuensen C. D. Corin,	"
Docenten Adolf Schück, Karlavägen 14,	"
Herr Kaleb Anderson, Verdandigatan 1	"
Bokhandlaren Vincent Granfelt, Klara V. Kyrkogata	"
Lektor Nils-Herman Lindberg, Villa Strandgården, Långedrag.	
Fil. lic. Nils Tiberg, Källgatan 4, Motala.	
Akademisekreteraren Per Örtengren, Universitetet,	Lund.
Fil. lic. Harald Berg, Biskopsgatan 20,	"
Docenten Ingvar Andersson, Adelgatan,	"
Amanuensen Maxwell Overton, Geografiska instit.,	"
Lunds universitets geografiska institution,	"
Ombudsmannen Sven Dimander, Box 252,	Stockholm.
Docenten Torvald Höjer,	Upsala.
Professor Bengt Hesselman,	"
Kontraktsposten David Froste, Västerhaninge.	

- 46
- d. Isikutele, kes on talunud seltsi või reklaamieksempl.
 H. exc. utrikesminister Sandler, Stockholm.
 Ecklesiastikminister A. Engberg, "
 Statssekreterare Lövbéer, Ecklesiastikdepartementet, Stockholm.
 Statssekreterare dr B. Knös, "
 Upplysningsnämnden för utlandspropagandan, Utrikesdepartementets
 pressavdelning, Stockholm.
 Professor Sven Tunberg, Stockholms högskola, "
 Riksbibliotekarie I. Collin, Kungl. Biblioteket, "
 Kungliga biblioteket, "
 Professor Henrik Schück, Svenska akademien, "
 Dr Per Hallström, "
 Justitierådet Birger Wedberg, Högsta domstolen, "
 Universitetsbiblioteket, Upsala.
 Överbibliotekarien dr S. Hallberg, Stadsbiblioteket, Göteborg.
 Professor Emanuel Walberg, Lund.

II. Lunamaks 5 kr.:

- Professor Helge Nelson, Lund.
 Docenten Sven Lijeblad, Grönegatan, "
 Docenten Karl-Artur Håkansson, Sanatoriet, Hultafors.
 Docenten Ragnar Liljedahl, Geijersgatan 18, Upsala.
 Dr Gunnar Granberg, "
 Professor Jehan Nordström, Kyrkogårdsg. 25, "
 Fil. kand. Nils Nordvall, "
 Fil. kand. Rudolf Bergström, "
 Fil. lic. Ivar Harrie, c/o. Handelstidningen, Göteborg.
 Dr Verner von Heidenstam, Övralid, Nykyrka.
 Fil. mag. Signe Andersson, Kungsg. 42, Karlshamn.
 Dr Selma Lagerlöf, Mårbacka.
 Professor Helge Kjellin, Värmlands museum, Karlstad.
 Häradshöfding Gustaf Odencrants, Linköping.
 Chefredaktör Ernst Gréen, Jönköping.
 Rektor Sven Grauers, Högre lärarinneseminariet, Stockholm.
 Professor Johannes Lindblom, Nordiska museet, "
 Fil. lic. Gösta Berg, "
 Fil. lic. Bo Enander, c/o. redaktionen av Nu, Åhlen och Åkerlund,
 Stockholm.
 Tullförvaltare A. H. Kihlberg, Västerås.
 Stadsbiblioteket, Norrköping.

Några tryckfel i "Östlandssvenskarnas
bildningsfråga"

- Sid. 1, r. 3 p. o. närmare pro^o närmare
- 2 " 3-4 " termin-savgifter " terminssavgifter
- 6 " 7 p. n. fler lärare ?
- 10 " 2 p. o. (H) Se verkligen viktiga frågor... och falsk
dog som flugor... - satsbyggnaden anaxo-
lytisk !

NB s. 7. Ingen numerus clausus numera
förordnad.

s. 4. Inget inläsesexamen vid universitetet

Örebro 47

A.-B. SVENSKA TELEGRAMBYRÅN

AVD. FÖR PRESSURKLIPP

SV. ARGUS
INT. BYRÅ FÖR TIDNINGSURKLIPP

STOCKHOLM 1

Telefon »Svenska Telegrambyrån»

Sveriges Allhandla

4/4 1934

Broschyrer o. tidskrifter.

Svea allih
Svio-Estonica 1939 har utkommit. Den här årsbok, som sedan 1934 utgivits av Svensk-Estniska samfundet vid Tartu (Dorpats) universitet, utgöres i år av en nära 250 sidor tjock volym, vilken med ekonomiskt stöd av svenska staten och Estlands kulturkapital tillkommit främst genom professor Per Wieselgrens outtröttliga arbete. Bland de värdefulla uppsatser, som fyller boken, märkas ett par utredningar om runömålet, en av professor Wieselgren och en av magister Paul-Ariste. Utredningarna äro ett led i det tidigare påbörjade arbetet att systematiskt utforska de skilda dialekterna i Estlands svenskbygd. Vidare har Estlands riksarkivarie, Otto Lüw, skrivit om Sverige och Estland under 1700-talet (efter 1710) och Arvid Bodisco om Estland, Frankrike och freden i Nystad. Dagösvenskarna och den herrnhutiska väckelsen på 1700-talet, är titeln på en uppsats av Rudolf Poldmæe. Der följes av en skildring av en process ett par årtionden senare mellan samma dagösvenskar och deras godsherre greve Stenbock: resultatet blev der kända överflyttningen till Gammal-Svenskby. Utom ytterligare några uppsatser, innehåller årsboken även en översikt över de svensk-estniska förbindelserna 1938—1939.

SVIO-ESTONICA

Estland och Sverige äro två grannländer, vars historia, lynne och intressen i mångt och mycket äro gemensamma. I Estland har denna känsla av samhörighet aldrig dött ut, i Sverige gick den, sedan våra östersjöprovinser gått upp i det ryska väldet, till stor del förlorad. Sedan Estland som fri nation hävdad sin ställning som en västerländsk kulturstat, ha de gamla svensk-estniska förbindelserna tagit ny fart. Men i Sverige är man på många håll ännu ganska okunnig om Estlands land och folk och i Estland vill man gärna ha intimare kontakt med Sverige än hittills.

Svensk-estniska samfundet vid Tartu universitet

har på sitt program att under ett vetenskapligt studium av de svensk-estniska förbindelserna i gången och nuvarande tid verka för att dessa förbindelser hållas vid makt, befordras och utbyggas. Som medlem hälsas envar hjärtligt välkommen som har intresse för hörande frågor.

Samfundet utövar sin verksamhet genom föredrag, upplysning m. m. samt genom utgivandet av en årsbok, **Svio-Estonica**. Första gången utkom den 1934, i år har den följts av en andra årgång. Tryckningsbidrag åtnjutes av Längmanska kulturfonden. Ur innehållet av de två årsböcker, som hittills utkommit, kan framhållas följande: Estlandssvenskarna, våra stamförvanter på andra sidan Östersjön, stifta vi bekantskap med i en artikel av prof. Per Wieselgren. Vi erhålla här en klar bild av deras brydsamma läge icke minst ur bildningssynpunkt. Ett handtag från Sverige kräves för att icke denna svenska folkstam skall gå under. Hur aktuell frågan är belyses bl. a. av en utredning av prof. A. Tammekann över estlandssvenskarnas utbredning enligt den sista folkräkningen. Gripande är fil. mag. P. Aristes skildring av sitt möte med den sista svenskan i Kärddla på Dagö. Årsboken innehöll 1934 till största delen historiska uppsatser behandlande olika problem från den svenska tiden, bl. a. av de främsta auktoriteterna på detta område docenterna J. Vasar och H. Sepp samt riksarkivarie O. Liiv. Sveriges främsta kulturella insats i Baltikum, Gustav II Adolfs universitet i Tartu, var föremål för en byggnadshistorisk undersökning av prof. Sten Karling. Det estniska folkets historia har till största delen levt kvar som muntlig tradition. Den estniska folkminneskatten är även en av de rikaste i världen. Vad som här levt kvar från den svenska tiden lära vi känna i ett par av dramatiska och roande episoder fyllda uppsatser i senast utkomna årsbok av Estlands främste på detta område, den nyligen avlidne prof. M. J. Eisen

och dr. O. Loorits. Karl XII är en av den estniska folkkantasiens populäraste figurer. För att årsböckerna skola få ökad praktisk betydelse för den svenska forskningen sammanställas bibliografiska översikter över på estniska språket utkommen vetenskaplig litteratur. För envar, som har intresse av de estnisk-svenska förbindelserna och för de båda ländernas gemensamma kultur och historia, torde årsboken vara en betydande tillgång. Den stab av medarbetare, som står till Samfundets förfogande, borgar för att även de kommande årens volymer skola innehålla auktoritativa bidrag från de mest skiftande ämnesområden.

För att kunna verka för sina syften även på annat sätt än medels årsbokens utgivande är Samfundet i behov av ekonomiska tillgångar. Synnerligen önskvärt vore exempelvis att kunna såsom stipendiater sända estländska forskare och studenter till Sverige för att där antingen fullfölja ett visst vetenskapligt arbete eller genom någon termins vistelse vid ett svenskt universitet vinna intimare förtrogenhet med svenskt språk och kulturliv. Likaledes av vikt vore utgivandet av upplysande skrifter om olika svenska förhållanden på estniska språket och vice versa. Anskaffandet av behövlig litteratur till Samfundets bibliotek är också ett betydelsefullt önskemål. Mycket önskvärt vore vidare arrangerandet av svenska föreläsningar i Tartu. Samfundet borde ha möjlighet att en gång i terminen inbjuda någon framstående svensk kulturpersonlighet hit. Samfundet är därför i behov av hjälp från alla, som sympatisera med dess syften.

Samfundets styrelse består av följande personer: professorn i svenska språket och litteraturen Per Wieselgren, ordf., professorn i litteraturhistoria Gustav Suits, vice ordf., professorn i konsthistoria Sten Karling, sekr., riksarkivarien fil. dr. O. Liiv, skattmästare, och docenten i historia Juhan Vasar.

Medlemsskap i Samfundet med titel av stiftande ledamot erhålles genom inbetalande antingen av en engångsavgift på minst femtio svenska kronor eller genom en årsavgift av minst fem svenska kronor. Livstidsledamöter erhålla gratis alla årsböcker, övriga ledamöter få sig vederbörande årgång eller årgångar tillsända mot inskickande av avgiften. Beställningar mot postförskott expedieras också, men då tillkommer estkr. 1 : 15 i postala avgifter. Livstidsledamöter ombeddas insända avgiften direkt till skattmästaren (adress: Riigi Keskarhiiv, Tartu) eller insätta pengarna för Samfundets räkning å checkkonto 1991 i Skandinaviska Kreditaktiebolaget, Stockholm. Övriga beställare torde använda nedanstående blankett eller begagna sig av postanvisning till samma adress.

48

Akadeemiline Kooperatiiv, Tartu, Estland.

Härmed anmäler jag mig som stiftande ledamot i Svensk-estniska samfundet för år och anhåller att vederbörande årsbok (årsböcker) expedieras under nedanstående adress. Avgiften kr. bilägges (uttages genom postförskott).

Namn

Titel

Adress

SVIO-ESTONICA

Estland och Sverige äro två grannländer, vars historia, lynne och intressen i mångt och mycket äro gemensamma. I Estland har denna känsla av samhörighet aldrig dött ut, i Sverige gick den, sedan våra östersjöprovinser gått upp i det ryska väldet, till stor del förlorad. Sedan Estland som fri nation hävdad sin ställning som en västerländsk kulturstat, ha de gamla svensk-estniska förbindelserna tagit ny fart. Men i Sverige är man på många håll ännu ganska okunnig om Estlands land och folk och i Estland vill man gärna ha intimare kontakt med Sverige än hittills.

Svensk-estniska samfundet vid Tartu universitet

har på sitt program att under ett vetenskapligt studium av de svensk-estniska förbindelserna i gången och nuvarande tid verka för att dessa förbindelser hållas vid makt, befordras och utbyggas. Som medlem hälsas envar hjärtligt välkommen som har intresse för hithörande frågor.

Samfundet utövar sin verksamhet genom föredrag, upplysning m. m. samt genom utgivandet av en årsbok, **Svio-Estonica**. Första gången utkom den 1934, i år har den följts av en andra årgång. Tryckningsbidrag åtnjutes av Längmanska kulturfonden. Ur innehållet av de två årsböcker, som hittills utkommit, kan framhållas följande: Estlandssvenskarna, våra stamförvanter på andra sidan Östersjön, stifta vi bekantskap med i en artikel av prof. Per Wieselgren. Vi erhålla här en klar bild av deras brydsamma läge icke minst ur bildningssynpunkt. Ett handtag från Sverige kräves för att icke denna svenska folkstam skall gå under. Hur aktuell frågan är belyses bl. a. av en utredning av prof. Å. Tammekann över estlandssvenskarnas utbredning enligt den sista folkräkningen. Gripande är fil. mag. P. Aristes skildring av sitt möte med den sista svenskan i Kärddla på Dagö. Årsboken innehöll 1934 till största delen historiska uppsatser behandlande olika problem från den svenska tiden, bl. a. av de främsta auktoriteterna på detta område docenterna J. Vasar och H. Sepp samt riksarkivarie O. Liiv. Sveriges främsta kulturella insats i Baltikum, Gustav II Adolfs univer-

sitet i Tartu, var föremål för en byggnadshistorisk undersökning av prof. Sten Karling. Det estniska folkets historia har till största delen levt kvar som muntlig tradition. Den estniska folkminneskatten är även en av de rikaste i världen. Vad som här levt kvar från den svenska tiden lära vi känna i ett par av dramatiska och roande episoder fyllda uppsatser i senast utkomna årsbok av Estlands främste på detta område, den nyligen avlidne prof. M. J. Eisen och dr. O. Loorits. Karl XII är en av den estniska folkfantasiens populäraste figurer. För att årsböckerna skola få ökad praktisk betydelse för den svenska forskningen sammanställas bibliografiska översikter över på estniska språket utkommen vetenskaplig litteratur. För envar, som har intresse av de estnisk-svenska förbindelserna och för de båda ländernas gemensamma kultur och historia, torde årsboken vara en betydande tillgång. Den stab av medarbetare, som står till Samfundets förfogande, borgar för att även de kommande årens volymer skola innehålla auktoritativa bidrag från de mest skiftande ämnesområden.

Samfundets styrelse består av följande personer: professorn i svenska språket och litteraturen Per Wieselgren, ordf., professorn i litteraturhistoria Gustav Suits, vice ordf., professorn i konsthistoria Sten Karling, sekr., riksarkivarien fil. dr. O. Liiv, skattmästare, och docenten i historia Juhan Vasar.

Årsboken erhålles till ett pris av 3:50. Medlemsskap i Samfundet med titel av stiftande ledamot vinnes genom inbetalande av (lägst) fem kr. årligen eller genom erläggande av en engångsavgift av minst femtio kronor. Livstidsledamöter erhålla gratis alla årsböcker, till övriga ledamöter sändas de mot postförskott på årsavgiften (fem kr.). Anmälan om inträde i Samfundet eller bokrekvisitioner kunna i Sverige lämpligen inges till herr O. Blomqvist, Lundagatan 5, Hufvudsta.

produced, while Volumes II-VII contain the plates, about eight hundred in number.

The *Diplomatarium* has also been published in a Danish translation under the title of *Danmarks Riges Breve* (Correspondence of the Danish Realm), which has been edited by Professor Blatt and his four collaborators mentioned above. The volumes are arranged in the same sequence as those of the main work, and the first of the second series has now been issued. The translation is very welcome, because not all who wish to use the *Diplomatarium* are able to understand the mediaeval Latin texts, and even those who possess that ability will profit from such a scholarly translation as is here presented. Out of consideration for the interest in local historical research which is widespread in Denmark the translation will also appear in special local editions. These will contain documents relating to particular districts and are intended for the use of various local historical societies, with which the Society for Danish Language and Literature is in useful contact.

E. SPANG-HANSEN

Turowski, E.: *Die innenpolitische Entwicklung Polnisch-Preussens und seine staatsrechtliche Stellung zu Polen vom 2. Thorner Frieden bis zum Reichstag von Lublin (1466—1569)*, Philosophical Faculty Dissertation, Tritsch, Berlin, 1937, pp. 115.

This thesis, though written very conscientiously, is fundamentally a failure: it is impossible in 115 pages to deal thoroughly with problems which have accumulated during the course of a century and which are concerned with such important matters as the process of Polonization, the Reformation and major social and political transformations. If the author had been given any one of these problems alone for discussion, or the history of one or two decades, the material to be examined would have sufficed for a much longer dissertation. Before attempting a synthetic article of the kind which was demanded for this thesis, the author would have been well advised to write several good monographs based on the very rich unpublished material. But evidently the Berlin professors, Übersberger and his colleague Rörig, considered that subjects for theses might be treated with only a slight knowledge of the sources and the relevant literature and with no special acquaintance with the history of Prussia. Consequently, the writer ignores the works of Schmauch, the best German authority on conditions in Royal Prussia in the latter part of the fifteenth century, as well as the important treatise on agrarian conditions by Plehn published in *Forschungen zur Brandenburgischen und Preussischen Geschichte*.¹ Of Polish historical works he ignores Bujak's *Studia nad osadnictwem Malopolski*, (Studies on Land Settlement in Little Poland) which would have enabled him to avoid a number of erroneous conclusions about the spelling of place-names at different periods; the works of Kniat and Bodniak; and also the present reviewer's *Pomorzanie w dobie wojny trzydziestoletniej* (East Pomerania at the Time of the Thirty Years War) (Poznań 1932), where a number of errors made by earlier German scholars in the field of heraldry are corrected.

In spite of his neglect of this literature, the author has succeeded in producing an interesting synthesis, and he emphasizes the significance of the gentry's Polish sympathies and the importance of Sigismund I's charter of 1526, matters which historians have tended to neglect. Yet his lack of knowledge of the literature dealing with the period has led him into glaring errors, such as giving 1544 instead of 1548 as the date of Sigismund Augustus's accession. Further, he writes of the subjection of the landless in Royal Prussia and asserts that private vengeance existed as an institution in East Pomerania at the end of the fifteenth century—this when dealing with the dispensation of justice by Starosta Schorz. It may be pointed out that it was

not the Voivode but the Bishop of Włocławek who in 1478 represented Ścibor Bażyński, Governor of Prussia.

The author's assertion that Polonization proceeded from above and not from below is quite inadmissible, for a study of unpublished documents, such as the town registers of Puck in the sixteenth century, clearly shows the process at work from below.

These remarks in criticism of Turowski's thesis may appropriately be concluded by an expression of regret that it is less successful than it might have been. For this failure the author is hardly to be blamed.

K. GÓRSKI

Svio-Estonica, Årsbok utgiven av Svensk-Estniska Samfundet vid Tartu Universitet (Yearbook of the Swedish-Estonian Society, Tartu University), Tartu, 1938, pp. 250.

The contents of the latest issue of *Svio-Estonica* seem to the present reviewer to be even more interesting than usual. The first article, by Paul Ariste, 'Place-Names in the Parishes of Pühalepa and Reigi on the Island of Dagö', is a discussion of the origins of names of places in which for centuries two different peoples have been living side by side. Only by thorough examination of such names are we able, the author states, to draw a border-line between the colonies of Estonians and Swedes and to discover which people settled in the district first.

The Dagö (Hiiumaa) Swedes, on account of their historical associations, must be considered as forming a group of the Estonian Swedes. On Dagö place-names which are now Estonian derive from Swedish roots, and consequently the first inhabitants of the island may have been Swedes. In other parts of Estonia, however, some Swedish villages appear always to have had Estonian names, a fact which must not be accounted for by mere chance. In the seventeenth century the Swedish villages in Estonia were chiefly of two different kinds, the parent villages and isolated groups of farms. In time the populations of the parent villages increased, and some Swedish families came to settle in the forests and among the Estonians in the south and west. Most of the Swedish villages bear Estonian names, a fact which seems to indicate that the districts were originally inhabited by Estonians. Alternatively, if the first inhabitants were Swedes, the districts may have been reservations in which the Estonians hunted or fished. As the disappearance of the Swedish population from the Estonian mainland took place only slowly, certain ancient Swedish traditions have been preserved among the Estonians. From Dagö, however, two-thirds of the Swedes were suddenly removed in 1781, and no traces of Swedish traditions are to be found among the descendants of the Estonians who replaced them. Further, the place-names of the island came to be changed into Estonian forms.

The author assumes that the Estonian settlement in Dagö took place in the following manner: emigrants from territories belonging to the Teutonic Order settled principally in Pühalepa, while other places were occupied by emigrants from Vik-Ösel; thence the population spread across the northern part of the almost uninhabited island.

Under the supervision of the author of the article, Paul Ariste, and with the assistance of Professor Wieselgren, studies of Estonian-Swedish dialects have been inaugurated at the University of Tartu, and a number of undergraduates have visited the parish of Kors in Harjumaa in order to collect linguistic material. On the wooded, sparsely populated hills along the north-west coast of Estonia Swedish is still being spoken in the villages of Kurkse and Alliklepa. Instruction in schools and church services conducted in Swedish have been rare, and owing to lack of contact the dialect of Kors has remained uninfluenced by modern colloquial Swedish. This dialect is naturally of par-

¹ 'Zur Geschichte der Agrarverfassung von Ost- und Westpreussen', Vols. XVII-XVIII.

ticular interest and for Estonians more difficult to understand than the other Swedish dialects spoken in Estonia.

Sten Karling contributes an article on 'Jakob and Magnus Gabriel de la Gardie as Architects in Estonia'. Jakob de la Gardie, the 'Laisk Jaak' of popular tradition, was one of the first Swedish nobles to build town and country mansions in Estonia rivalling in quality those of Central Europe. Apart from the military fortifications undertaken by the State, the enterprises of the elder de la Gardie were the first Swedish contributions to the architectural history of Estonia. Of his original Stammgut Kolga, which was restored by the Germans, Hoffmann and Kristler, and replaced in the eighteenth century by a manor house in the neo-classical style, only a few remnants are left. He also took great interest, however, in Haapsalu, the centre of his possessions in Western Estonia. In 1625 he planned to modernize this huge fortress and entrusted the work of renovation to Arent Passer. When de la Gardie died in 1652, only a few of the rooms, the chapel and the garden had been modernized, and there remain today only some carvings from the pulpit of the chapel and a font made in 1634 by Joachim Winter. The progress of the work on Haapsalu was hindered by de la Gardie's increasing absorption in his great enterprises in Sweden proper.

Jakob de la Gardie's son, Magnus Gabriel, had projects for even vaster structures, and through him Estonia was brought into close contact with architectural developments in Sweden. His palaces in Kuressaare (Arensburg) and Haapsalu would, if completed, have been among the most imposing in Northern Europe. In 1652 he was appointed Governor-General of Livonia and began to interest himself in the improvement of his Estonian estates. During a stay in Riga he sent Franz Stimmer to investigate the possibilities of constructing a new palace on Ösel. In 1652 he decided to renovate Kuressaare and commissioned Nicodemus Tessin, the elder, to draw up a plan. This plan, the first direct outcome of Tessin's studies abroad, is clearly indicative of the tendencies then prevailing in France and Italy. Kuressaare is indeed the first expression in the North of that grandiose Baroque to which the Cathedral of Kalmar is such an outstanding memorial. A palace on the scale designed by Tessin was not, however, to be built until the younger Tessin achieved fame as the architect of the Royal Palace in Stockholm. In the general disposition, the porticoes and the state-rooms the Kuressaare plan is the direct predecessor of this masterpiece. The plan proved to be too ambitious to be realized, and de la Gardie had to be content with Stimmer's designs, which aimed only at modernizing the ancient fortress.

The connexion between de la Gardie's two great undertakings, Läckö and Kuressaare, is revealed only by two porches designed by Stimmer, one in the chapel of Läckö and one before the town-hall of Kuressaare.

Like his father, Magnus Gabriel de la Gardie intended to convert Haapsalu into a new palace with courtyards, towers and columns. The designs of the German, Matthias Holl, reveal a taste for decorative effects typical of the last phase of the Northern Renaissance. However, owing to his restricted means, de la Gardie had to confine himself to some modernizing of the old parts of the fortress. Among other buildings Ormsö shows some traces of de la Gardie's activities, and the church at Audru contains the only ecclesiastical structure in the Baroque manner to be found in Estonia.

The estates of Jakob and Magnus de la Gardie were, Karling concludes, true centres of art in Estonia. Not until the end of the seventeenth century did the other nobles follow their examples. The Caroline manor houses, which played such an important part in Swedish architectural history, are, however, missing in Estonia. The contributions of the burghers to the artistic development of Estonia were as insignificant as those of the nobles. In fact, the monuments which have survived from the Swedish era are mighty fortifications such as those of Narva, Pärnu and Tallinn with their severe classical forms, for it was the State and not the individual that put its stamp on Estonian Baroque.

In his 'Aspects of the Town of Rakvere during the Swedish Era' Hugo Rebane treats of the history of a town which in the interval between the Russo-Livonian war of 1558 and its final capture by the Swedes was several times exposed to devastations. In 1558 a number of houses were pulled down by the Russians, who used the stones for fortifications, and, before an assault was launched by Pontus de la Gardie, the castle suffered heavy bombardment. In 1635 the town had lost its importance as a link in the Swedish chain of fortresses, having been put under the control of the Dutch Envoy, Reinhold Brederode. Once a flourishing town, it was now reduced to being a small borough on the grounds of the surrounding manor. However, a short era of prosperity followed, which was protracted by a royal ordinance restoring the independence of the town.

This picture of Rakvere gives us an impression of the life of an ordinary community in Estonia during the Swedish era. Several of the burghers were well-to-do, and the standard of living of the poorer people was higher than a century later. The development of the town was forcefully interrupted, however, when it was burnt by Sheremetyev in 1703. When it reared, it again came within the orbit of the manor house, but, thanks to the administrative reforms of Catherine II, it was enabled to begin a new phase of its existence. Since 1783 Rakvere has been steadily growing, and now it may well be looking forward to a future of prosperity.

A sketch of an interesting criminal trial which took place at the end of the seventeenth century is contributed by Otto Liiv. During the reign of Charles XI efforts were made to establish contact with Persia for the direct importation of raw materials. The goods were to be transported across Russia to Narva, which, it was expected, would become an important emporium. From Narva they were to be taken to Stockholm. In 1696 the ship *St. Johannes* with some Armenian merchants on board ran ashore on a small island just off the coast of Virumaa. Detailed accounts of the events which followed have been discovered in the archives at Stockholm and Tartu.

In 1695 a severe famine spread across Sweden. The peasants became discontented and unruly, and life was endangered throughout the countryside. Consequently, the people felt that they were entitled to seize anything they could find in order to improve their conditions. As the *St. Johannes* ran ashore, boats left the coast in order to rescue her crew. However, as soon as the peasants came on board they began to plunder the cargo, which consisted of Persian cloth and certain goods belonging to merchants in Narva and Reval, such as silver, barrels of wine, and beer. Some estate owners hurried to the scene, and it is probable that they too joined in the robbery. Finally, the wreck was burnt.

The Governor-General, Axel Julius de la Gardie, soon received a report of the crime. After some hesitation a patrol was dispatched, and de la Gardie ordered the estate owners to compel their peasants to return the stolen goods. Those peasants who refused to obey would, it was stated, be punished as thieves. The matter was reported to the King, and in February 1697 de la Gardie issued an order to the effect that, as the goods had not been returned, those who were hiding them must be denounced. All offenders were liable to capital punishment. A special committee was appointed to examine the case.

On June 30 the Crown officer brought a charge against a large number of nobles, lawyers and burghers. The accused replied that they had been ignorant of the origin of the goods and, further, that they had the right to seize the cargo after the crew had abandoned the wreck. As the number of those charged was very great and it proved difficult to feed them, de la Gardie declared that those peasants who were not liable to capital punishment for the crimes of which they were accused might be released after their examination. Action was continued against only six peasants who had threatened the crew of the *St. Johannes* with weapons. All except the instigators of the

robbery were set free, the tenants, squires and servants of the nobles being ordered to pay fines. Five men were executed.

The story throws a revealing light on social conditions in Estonia at the end of the seventeenth century. The behaviour of the peasants is comparatively easy to understand, but that of the nobles is indeed striking. Certainly, the severe punishments inflicted had no deterrent effect, for in 1699 some peasants again seized a cargo consisting, this time, chiefly of Dutch muskets. Some of these weapons were used with success when the Russians invaded Virumaa. As late as 1770 the Russian Government was obliged to forbid all further plunder, for the people had seriously abused what they claimed to be their traditional right of robbing wrecks.

The great plague in Estonia in 1710-11 is the subject of a study by Voldemar Miller. There are innumerable tales preserved by popular tradition of this period of destruction. However, there is an absence of detailed accounts of the plague, although much information is to be found in archives. Our main source of knowledge is a manuscript kept in the Central Archives of Estonia and bearing the title, *Inquisition über die Güter Estlands im Jahre 1712*. From this we are able to ascertain to some extent the numbers of survivors of the plague. Thus, in the parish of Viru-Nigela we discover that the survivors numbered 446 and the dead 1,267. This represents a mortality of about 74 per cent. or roughly three-quarters of the entire population. In consequence, family ties were dissolved, and morality in general was undermined. Migrations took place all over the country until measures were introduced to prevent them, and everyone was ordered to return to his home town or village. Suffering as they were from a shortage of labour and a surplus of uncultivated land, the estate owners secured their position by bringing the peasants more firmly under their control. Thus, the plague contributed to no small extent to the deterioration of the social and legal status of the peasantry. The results of the plague would, undoubtedly, have been quite different if, instead of being consumed by the powerful Russian State, Estonia had been allowed to remain under the protection of the Swedish Government.

Greta Wieselgren's study, 'Trondhjem and Perevolotjna, a Newly Discovered Letter of Charles XII's', will be of particular interest to Swedish readers. In the autumn of 1717 Charles XII began his preparations for the campaign in Norway and appointed Karl Gustav Armfeldt leader of the Jämtland army, which was composed in the main of the Norrland regiments. Armfeldt was instructed to make a quick descent on Trondhjem and to occupy the town and the surrounding province. At the end of August 1718 this campaign was launched, but within reach of Trondhjem Armfeldt halted without attacking the city. Fearing that the enemy might cut off his army, which was not only short of food and munitions but was also ravaged by disease, he decided to retreat.

The King, however, paid no attention to Armfeldt's difficulties and declared that it would be more profitable to continue the march and capture Trondhjem and the rest of the province than to retreat. He had heard from different sources of the miserable state of the Jämtland army and issued an order strictly forbidding all retreat. This order reached Armfeldt too late and consequently was not obeyed. Probably at about the same time (October 16), another letter was sent by the King to de la Barre, who was second-in-command to Armfeldt. This letter has recently been discovered by Professor P. Wieselgren in Baron Wrangel's collection at Viru-Roela. The tone of the letter suggests that it was dictated by the King himself. His displeasure at the conduct of Armfeldt is evident, and de la Barre is told that it is his duty to share responsibility with the commander-in-chief. By appointing de la Barre 'director of the march' Charles seems to express more confidence in him than in Armfeldt, and this letter shows that the latter is accounted almost solely responsible for the failure of the enterprise.

Uncertain rumours of tension between Armfeldt and de la Barre during the previous campaign in Finland have earlier been rejected as unfounded. This letter to de la Barre suggests, however, that such tensions existed. They may well have increased the difficulties of the command, and for them Armfeldt is probably not the only one who should bear the blame.

But the explanation of the harsh expressions contained in the letters of October 16 does not lie solely in the resentment which the King naturally felt at the retreat. He was badly worried by the reports which had reached him of the lack of discipline in the Jämtland army, and his letter to de la Barre suggests that he was reminded of the catastrophe of Poltava (Perevolotjna) of nine years before. In order to prevent a similar disaster the King not only dispatched written orders and rules of conduct to Armfeldt and de la Barre, but also gave *carte blanche* to Colonel Nummers to depose any of his officers and to appoint new ones.

It is tempting to associate these facts with the discontent prevailing at the same time at the King's headquarters.

The last article in the volume is an excellent survey of works published in the years 1934-38 on the Swedish era in the history of Estonia. As the writer of the article, Leida Loone, states, there is little tendency today to idealize this period excessively, and its problems are being discussed without prejudice and with a remarkable knowledge of sources. It is an interesting fact that most of these works are devoted to social and economic conditions, the political history of the period receiving much less attention.

C. F. PALMSTIERNA

Riedesel, Erich: *Pietismus und Orthodoxie in Ostpreussen. Auf Grund des Briefwechsels G. F. Rogalls und F. A. Schultz' mit den Halleschen Pietisten*, Schriften der Albertus-Universität, Ost-Europa-Verlag, Königsberg, 1937, pp. vii + 231.

This admirable work is a local theological history from which much can be learnt. Especial interest attaches to the struggle between Orthodoxy and Pietism at Königsberg, for it was Frederick William I's plan to induce this city to follow the example of Halle. The Pietists and the Government were, in fact, united by their common desire to penetrate the University, the Church and the schools with a new Christian spirit. The author's sympathies clearly lie with the Pietists and particularly with Georg Friedrich Rogall and Franz Albert Schultz. Certainly, these men appear to posterity as more attractive characters than the pedantic and malicious Johann Jacob Quandt, even though they were not without their shortcomings. As preachers and educationalists, the Pietists, when compared with Quandt, give the impression of being thoroughly modern, and by their lively preaching and practical instruction they had a most beneficial effect on the Church and on popular education.

The main source of the work under review is, as the title indicates, T. Wotschke's edition of the letters interchanged by Rogall and Schultz with the Halle pietists. The author has also consulted the other works of these two writers and of a number of the Pietists, the editions of the Bible, the hymn-books, the controversial pamphlets of both sides and the school and Church regulations of East Prussia. Interesting material has been included which gives an impression of the part played by the Government in the struggle between the Church groups; thus, the orthodox Professor Christian Gabriel Fischer was removed from the University by the Government in consequence of the complaints of the Königsberg Pietists.

The struggle was really between two fundamentally different conceptions of Christianity. At the same time, as often happens in such cases, it was a struggle between persons who were unable to come to a reasonable understanding, and this is perhaps one

of the most important of the many valuable lessons to be learnt from this thorough and detailed work.

B. OLSSON

Schaudinn, Heinrich: *Deutsche Bildungsarbeit am lettischen Volkstum des 18. Jahrhunderts*, Schriften der Deutschen Akademie, No. 29, Munich, 1937, pp. 168.

The author, who has already produced one study of German civilization and nationality in the East Baltic region, gives further evidence in the present work of the thorough historical training he received under Professor Rothfels at Königsberg. His penetrating examinations of original records and documents and his careful arrangement of the resultant material have enabled him to sketch a broad picture of German educational work in Livonia in the eighteenth century. Some of his conclusions, however, cannot be left without critical comment.

He has brought, perhaps unconsciously, strong and preconceived opinions to the study of his materials. 'It was the Germans,' he writes at the end of his monograph, 'who here prepared the way for the rise to nationhood of their *protégés* before the time for the latter's emancipation was yet ripe. They enabled the primitive people entrusted to their care to develop with reasonable guidance and to take their place in the community of Western civilization', as if this pronouncement were the result of purely inductive reasoning. In reality, it is a thesis which he seemed determined to maintain, at whatever cost, by his selection and presentation of facts. But on closer examination it transpires that even his material, chosen with partiality, fails to support his hypothesis. He admits himself that Lettish books were seldom bought and seldom read in the eighteenth century. Further, there was complete unanimity of opinion among contemporaries that the moral and intellectual level of the Letts at that time was extremely low. Than this there could hardly be a more unfavourable verdict on the intellectual training given them.

It would, of course, be unfair to belittle the accomplishments of individual representatives of Germanism in Livonia; but it should not be forgotten that all that the German educationalists bestowed upon the Lettish people was but a miserable fragment of the knowledge accessible to the Germans. The Letts, freemen and serfs alike, were quite deliberately excluded from the wealth of Western European civilization. They were frequently taught the alphabet, it is true, but they were denied any opportunity of rising either socially or culturally. It is irrefutable, declares Neuendahl, a contemporary German who in this matter is a reliable witness, 'that from the beginning it was made extremely difficult for the free Lett to rise.'¹

Unlike the Russian serfs, the Letts who were not free-born could perform only *corvée* or statute labour. Their overlords did not permit them to engage in handicrafts or trade. A further insurmountable obstacle existed in the regulations of the guilds and other corporations. Non-Germans (*die Undeutschen*) might not be taken on as apprentices, and it was the Empress Catherine who first opened to the Letts a wider field of economic and cultural activity by her municipal statutes, which were forced upon the Baltic Germans.

The good will of individual representatives of Baltic Germanism was powerless in face of the system of ruthless oppression developed during the eighteenth century. Men of insight, accordingly, were early brought to the conviction that the first requirement was the abolition, or at least the reform, of this system. It is noteworthy that Schaudinn shows no understanding of the ideas of these men. He dismisses them as 'Enlighteners' (*Aufklärer*) who had no feeling for the peculiar value of every historical phenomenon and who assessed the past according to the philosophical ideals of their own time. He seems quite unaware that in his judgment of Enlightenment he makes the very

mistake of which he accuses the Enlighteners. As is nowadays the fashion among some historians, he overlooks the fact that Enlightenment, as well as the Middle Ages, was part of a historical process of the greatest importance. Its representatives may often have been mistaken in their interpretation of the history of their country, but by their fight for the abolition of mediaeval institutions and of serfdom they did far more to raise the standard of life of the Letts than did the representatives of the nobility and the burghers, who as late as in the eighteenth century tried to maintain intact the privileges which had been granted them more than two hundred years before.

Schaudinn's book will be useful to the reader who is interested in the beginnings of school education in Livonia, but a just appreciation of the educational work as a whole which was performed among the Letts will be looked for in vain. Owing to the narrow limits which the Germans set to their work of raising the standard of life of the Letts, even Russia provided much better educational opportunities for the mass of the people than did Livonia. The Russian peasantry in the eighteenth century could produce a figure of the significance of Lomonosov, but the most that the Lettish peasant could attain was a mastery of the alphabet and of the Lutheran catechism.

G. SÄCKE

Benns, F. Lee: *European History since 1870*, F. S. Crofts, New York, 1938, pp. xvi + 925.

In this work the history of Europe since 1870 is presented in such a way that the reader is given a clear insight into the economic, social and political movements which led to the World War and an appreciation of the far-reaching changes which have occurred in Europe since 1918.

Part One lays the foundation for an understanding of the period by explaining the economic and social trends in the history of Europe since 1870. Part Two treats individually the history of the various European nations down to 1914; included in this part is a section of fifteen pages on the Scandinavian kingdoms. Each country's internal problems and developments, its imperialistic ambitions and achievements and its foreign policy are considered, and the interaction of these forces shown. Inevitably, the chapters in this part of the book reveal the driving power of nationalism, the sharp clash of imperialisms, the gradual growth of entangling alliances, the huge expansion of armaments and the rise of international fear and suspicion which brought on the World War.

Parts Three and Four discuss the War, the peace treaties, the subsequent efforts to outlaw war, the abrogation and repudiation of many provisions of the peace settlement, the failure of collective action to prevent aggressive wars waged by powerful States and the eventual return to a situation not greatly different from that existing in the years before 1914.

Part Five deals primarily with the national problems of the States of post-War Europe and describes the various developments, such as those of the totalitarian regimes, which have profoundly altered the political, economic, social and religious life of many countries. Part Six shows how Europe since 1918 has been compelled to face an ever stronger revolt of the East against domination by the West.

Chapter XXIV is entitled 'Poland and the Baltic Republics', and sections in it are devoted to Poland; Danzig, Poland and the League; Lithuania, Wilno and Memel; Estonia, Latvia and Finland. Within the limits of nineteen pages the author has considered the most important aspects of the post-War history of these countries. Nine pages are devoted to Poland, each of the other sections being allotted some three pages.

Lack of space has compelled the author to pay attention only to the most spectacular political problems. Thus the question of minorities occupies two full pages, following a des-

¹ Eckard, *Bürgertum und Bürokratie*, Leipzig 1870, p. 32.